

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VÁSÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhásabos petitors tér-
fogat: 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Aggtelek és Dobsina.

E két hely parányi két pont a földgömbön. Az egyiket, az elsőt szorgalmas földmivelő nép lakja, kik verejtékes munkával keresik a mindennapit és nem is sejtik, s nem is törődnek azzal, hogy mily kincset rejt magában az aggteleki mészkő-hegység gyomra.

Tudják emberemlékezet óta, hogy barlang van a hegy alatt, s vannak is a községben olyanok, kik a tiszteletes urral azt már megjárták, de hogy a világon ez egyedül volna azok között mit ember ismer, erről halvány sejtelmük sincsen. Azt is hallották, hogy mikor a tatárok Magyarországon jártak, az emberek ide menekültek. sőt a király kocsijának kerékvágása mostan is ottan van a nedves agyagban, de annak értékét csak annyiban tulajdonítanak: hogy néha-néha az urak is megnézik.

A másik hely Dobsina, ez már város, polgármestere is, meg kapitánya is van, szorgalmas jó magyar érzésű német ajku lakosság lakja, kik már a török világban sokat szenvedtek a magyar hazáért, de azért nem pusztultak el, sőt ellenkezőleg nagy vagyont szereztek szorgalommal és ma is gyarapodnak. Nekik is van egy nagy kincsük, a dobsinai világhírű jégbarlang, amivel ugyan igen keveset törődnek, mert a jég nem sokat, különösen pedig nyáron semmit sem jövedelmez, így tartják ottan; hanem inkább az erdő és az ipar az, mely biztos keresetforrást nyújt.

Nagy igaz van mindkét község illetve város lakosságának, ha a mára és nem a jövőre gondolnak és azt, amit a természet karjainkba dobott, nem akarjuk nagy nyereséggel kihasználni. De ha őszinték akarunk lenni és tovább akarunk nézni, mint a mennyire ma megerőltetés nélkül látunk, ezzel nem elégedhetünk meg, hanem igen is törekednünk kell kihasználni azt, amit lehet az utolsó atomig.

TÁRCZA.

Szüleimnek.

Mikor öletekben el-elringattatok,
S gúgyogni tanított szerető ajkatok;
Ez volt első szavam, mintha csak hallanám:
Apám! Anyám! . . .

Volt öröm, dicsekvés — forró esz volt bére,
Szerető szívetek özőnével mérte
Tudományom sok volt, szebben most se tudnám:
Apám! Anyám! . . .

Óh régen volt e percz, csak emlékem örzi,
Hozzátok forrt szívem százszor felidézi,
Mikor oly boldogan tekintettek rám:
Apám, Anyám.

Elmult már ez óra, — boldog gyermek óra!
Husz tavasz fordult meg felettem azóta . . .
Messziről sóhajtom, — sorsunk ketté válván:
Apám! Anyám . . .

Azt a kis hajlékot már csak néha látom,
A hol eltöltöttem rövid ifjúságom.
Messze vitt az élet, nem vigyázhattok rám:
Apám! Anyám!

Lelkem szeretetét megőrzöm szívembe,
Édes emlékteket magába ölelte,
Utolsó sóhaja ez lesz majd az utján:
Apám! Anyám! Pósa Béla.

Rimaszombattól — Nürnbergig.

I. Itthon — az állomásig.

(Üti benyomások.)

— Irta: Dr. VERES SAMU. —

Az idő folyását megállítani nem lehet. És akarunk szerint sem szabályozhatjuk. Pedig a sok földi jó között, melyekkel lelkünk ábránd-világa telistele van, nem épen a legutolsó volna az, hogy olyan időjárást vár-

Nagy szerencséje mellett igen nagy szerencsétlensége e két helynek, hogy rosszak a közlekedési viszonyaik, s ez tartja vissza az emberek. a turisták 50%-át attól, hogy e világhírű két helyet megnézzék. E mellett nem kedvezők és legkevésbé sem kielégítőek a helyiségek, a melyek az utazót éjjeli szállásra befogadják. Mondhatjuk a fennmaradó 50%-ból 25%-ot az tart vissza e nevezetes helyek látogatásától, s így csak 25%-ra apad azoknak száma, kik a két barlangot megnézik.

Aggteleket menti az, hogy szegény nép lakja, ki a mindennapit is alig képes megkeresni, s így a Kárpát-egyesületnek köszönhetjük azt, hogy mégis e helyet most már sűrűbben látogathatják. De azoknak a mentségére, — kiknek módjukban lenne egy részvénytársaságot alakítani és a barlang látogatottabbá tételére áldozatot hozni — nem tudunk más egyebet, mint az érdektelenséget felhozni.

Hogy ne mondjunk többet: nagyobb menedékház, vendéglő, rendes társaskocsi járat, a barlang villanyal való világítása valóban nagyon csekély áldozattal és kockázattal a barlang jövőjét nagyban előre vinnék. De hát nincs ember a gátra!

Már Dobsinát szigorubbán kell elbirálnunk. Egy gazdag város birtokában van egy kincs, a mely még félig rejtve van a közönség előtt. Hasonló akadályok azok, melyek sokakat visszatartanak. Pedig csak egy kis ügyesség, egy kis körültekintés és anyagi áldozat és a barlangot nem Poprádról, de Dobsináról látogatná a közönség. És mily haszna lenne ebből a városnak. A látogatók első sorban Dobsinán szállnának meg és ottan költenék el pénzüket, nem a Tatrában Poprádon, s azután innen mennének a Tatrába és nem megfordítva.

Kérjük a közönség érdeklődését.

zsoljunk magunknak, a milyen hangulatunkhoz leginkább hozzáillik. Telen annyi hideget és oly magas havat, a mennyi kényelmünket nem zavarja meg, tavasszal annyi esőt, a mennyi a természet ujjaszületéséhez szükséges, nyáron annyi meleget, a mennyi el nem lankaszt olyan öszt, a mely nem csinál közhényt.

De a természet nagy ur. Nem dirigáltatja magát sem a munkás gazda, sem a fizikailag tétlen töképezés akarata által. Akkor facsarja ki felleg-lepedőt, a mikor akarja (tavaly egy évig nem akarta, hiába rimádkodtak a szántóvető emberek, az idén meg majdnem mindennap kedve szottyan egy nagyot sírni), s abban is teljesen korlátlan hatalommal jár el, hogy annyi izzadtságot sajtoljon ki belőlünk, amennyi tökéletesen elég a végelgyengüléshez. Ezért nem vagyunk urai egy napi időjárásnak sem. Minden ész, minden tudomány csütörtököt mond arra az egyszerű kérdésre, hogy milyen idő lesz holnap, vagy a jövő héten.

Ebben a nagy tehetetlenségünkben mégis van egy mód arra, hogy fittyet hányjunk az időjárás szeszélyeinek. Telen az öreg karosszéket oda húzzuk a kandalló elé s aztán miattunk tombolhat a fergeg egész kényuri hatalmával — odakünt; nyáron meg elmegyünk a hegyek közé, hol a napsugár égető nyilait pompásan fölfogják azok a sok millió éves sziklagerincek, melyeknek aljában csörgedező patakocská partján, hűvös erdő sátorában kiterjeszti szárnyait a páfrány.

De hát ennek a módnak van egy bökkenője: s ez megint a mód. Az a mód, mely lehetségessé teszi a kényelmes életet. Ennek a módnak a másik neve: pénz. A kinek pénze van, még pedig sok pénze, annak még az időjárás sem parancsol. Ha nem tetszik a csorbai tó, elmegy Strömsöbe, ha a nápolyi öböl be talál fagygni, egy macskaugrással Algierben huzza meg magát: egy szóval, mindig ott van a hol neki a legjobb. Haza, barátság, rokonság nem imponálnak, mert pénze van, sok pénze. S ezzel abba a hazába tolokodik, a melykbe akar, ott szerez magának barátot és rokont, a hol neki tetszik.

Hanem az, akinek nincs ilyen jó módja, az államvasutak kedvezménye nélkül még a nyári meleg elől sem szökhet el. Szerencse, hogy a magyar állam e tekintetben elég humánus: megengedi, hogy az ő alkalmazottjainak nyári szünideje alatt összehalmozott aktái néhány hétig feldolgozatlanul heverjenek, inkább féljegyvet is ad, csak hogy a hivatalnokoknak ne kelljen a

Értesítők.

I. A rimaszombati egyesült prot. főgimnázium LII-ik értesítőjét az 1904—1905-ik tanévről Loysch Ödön igazgató közli. Értékes, hatalmas füzet, mely 143 oldalra terjed s hü képet ad az iskola történetében nevezetes év mozzanatairól.

A füzet elején: „Jubileum — felavatás“ czimvel a főgimnázium fenállásának félszázados évfordulója és az új épület felavatása alkalmából rendezett ünnepély van részletesen ismertetve; közzölve van Pósa remek ünnepi ódája, több szép beszéd, s az egész ünnepély hangulatának költői lendülettel való festése kapja meg az olvasót. Az épületről felvett sikerült képek nagyban emelik a füzet értékét.

Az új épület leírása Tóth Béla műépítész avatott tollából származik. Az épület minden részlete, a berendezés, felszerelés a költségekkel együtt ismertetve van, s megtudjuk, hogy az építkezés belső felszerelés nélkül az előirányzott 236697 kor. 39 fillérrel 175 kor. 72 fillérrel haladta túl, s így a végösszeg 236873 kor. 11 fillér. A telek ára 27000 korona, az építész tiszteletdíja 6000 korona, tervpályázati díjak 2000 korona, ezekkel és a berendezésekkel együtt az épület 290000 koronába került.

Az 1904—1905. tanév történetének adatai külön fejezetben foglaltatnak, s ezeket is nagy gondossággal állította össze Loysch Ödön igazgató. A tanév folyamán beiratkozott 385 tanuló, 367 rendes és 18 magántanuló. 21-el kevesebb mint az előző tanévben. A tanulási eredmény kielégítő volt. A vizsgázottak között 25 (6.70%) általános jeles, 65 (17.43%) jó, 185 (49.47%) elegendes volt. Egy tárgyból bukott 40 (10.72%), két tárgyból bukott 43 (11.53%), több tárgyból bukott: 15 (4.02%).

A tanulók erkölcsi magaviselete kielégítő volt, s nagyobb erkölcsi vetésből kifolyó büntetéseket nem kellett kiszabni. — Az egészségi állapot kifogástalan volt. — Részt vett a ifjuság az országos tornaversenyen, hazafias ünnepélyeket is rendeztek s a vezetésen kirándulás is igen tanulságos és élvezetes volt. — Az ifjusági körök és egyesületek szép sikerrel működtek.

A jelentés megemlékezik a tanártestületnek az iskolán kívül kifejtett tevékenységéről és kitüntetéséről is. A közügyek terén kiváló dr. Veres Samu, a tantestület kebeléből alakított Tompa-kör elnöke volt, a tiszai ág. ev. egyházkerület tanárai értekezletükön Loysch Ödönt elnökké, dr. Wallentinyi Dezsőt jegyzővé, az országos tanáregyesület miskolci köre pedig alelnökül Bodor

bureauk füledt levegőjét szívniok. Így aztán hűsölhet az is, a ki anyagi erejét csekélyebb értékű számjegyekkel tudja kifejezni.

No de ne érintsük ezt a humanizmust, mert ki találna sülni, hogy én még e fél-boldogok osztályába se tartozom s így, ha a nyári izzadástól menekülni akarok, először ki kell izzadnom azt az összeget, melybe az izzadtság letörése kerül.

Hej, be sokszor szegi szárnyát a repülni vágyó léleknek az a gond, mely sötét felhőként ül az anyagi élet egén! Mennyi nemes és szép idea villan e sötét felhőkön át, mint az az égi szikra, mely születésének pillanatában meghal! Ilyen a szegény ember, kinek lelkén talán az emberiséget megváltó, a bűnök levegőjét megtisztító gondolatok cikáznak át, — de e gondolatok élete csak egy szempillantás, aztán elenyésznek a mindennapi élet viharában.

Hej, be szeretném nem ismerni a küzdelmet! Hej, be szeretném lelkemet azokba a ruhákba öltöztetni, a melyekben egykor Homerosz járt, kinek testén a koldusrongyok isteni foszlányok voltak! Be szeretném kezembe venni és megbámulni azt az ecetet, mellyel Michel Angelo az utolsó ítéletet megpingálta! Hej, be szeretnék abban a műhelyben dolgozni, melyben Petőfi, Arany, Heine, vagy Hugó Viktor a művelt emberiség arculatját formálgatták ki.

De hát mikor nem lehet! Nem járhatok tanulni Rómába; a hellének kék egét csak a könyvekből ismerem úgy, a hogy, a classicus világ kincsesháza előttem egy képzelt muzeum, melynek lajstroma könyvtárban hever, a modern Amerika egy halvány sejtetem, mely képzeletben nem bir határozott alakot ölteni.

Hanem azért hébe-korba én is kifogok a sorson. Neki vágok a nagy világnak. Kirándulok — Várgedőbe, Csizre, Putnokra. Ehhez nem kell nagy mód; mindössze egy-két meleg lelkű jó barát, a kik megértik egymást és értenek valamicskét a borhoz is. Elbeszélgetünk, eltrálgatunk néhány óra hosszáig jóízűen, kedélyesen s ha kellő limitatio után a boroska beválik: még az is meg-esik, hogy a vágató lélek elszakadt gyeploít nem hogo-zuk újra össze s a téke-vesztett paripák beszáguldozzak a képzelet vegtelen birodalmát. Ilyenkor aztán költők és művészek vagyunk mindnyájan. Költők, a kik nem vet-nek papírra soha egy gondolatot sem, művészek ecset, vonó és véső nélkül, de gyönyörködünk a rövid életű

Istvánt választotta. *Glauf Pál* főesperesnek a király magyar nemeséget és csetneki Gyűrky nevet adományozta. *Terray István*, *Kohn Adolf* jótékony alapítványt tettek s számosan növelték adományaikkal az alapokat.

A tantestület névsora és a bevégzett tananyag ismertetése után az ifjúsági körök és egyesületek működéséről ad számot az értesítő. A „Tompai önképzőkör” ideai tanárelnöke dr. *Veres Samu* volt, a „Pósa önképzőkör” *Bodor István*, a „Bethlen Gábor-kör” *Czinke István* választánár, az ifjúsági olvasó- és sakkör *Kerekes Dezső*, az ifjúsági zenekar *Pásztor Gyula*, a gyorsíró-kör *Böhm János*, az ifjúsági gyámintézeteket dr. *Wallentinyi Dezső* tanár elnöke alatt működött s mindenik szép eredményt mutatott fel a lefolyt tanévben.

A taneszközök: könyvtár, természetrajzi, természettani muzeum, földrajzi és rajzszertár ezidén is gyarapodott.

Ösztöndíjak, jutalmak czimén mintegy 1200 korona adatott ki s a tápintézeti és tandijelengedés is mintegy 2200 koronát tett ki.

A tornaverseny- és érettségi vizsgálat eredményének ismertetése után találjuk a tanulók érdemsorozatot. Jelesek voltak: I. oszt. *Csernay László*, a II. oszt. *Kolozsi Zoltán*, *Kubinyi Aladár*, a III. oszt. *Lukács Béla*, *Kerekes Tibor*, *Lökös Zoltán*, a IV. oszt. *Máriássy Zoltán*, *Róth Gyula*, *Sailer Karoly* és *Sághi Zoltán*, a V. oszt. *Egy Barna*, *Koziner Sándor*, *Frenyo Lajos* és *Szöke István*, a VI. oszt. *Kovács Lajos*, *Kovács Zoltán*, *Král Karoly*, *Svingor Jenő* és *Végh Vilmos*, a VII. oszt. *Kiss Lajos*, *Molnár István*, *Schmidt Arthur*, *Steck Dezső* és báró *Radvánszky Béla* m. tanuló, a VIII. oszt. *Buday Aladár*, *Dorka László*, *Hanesz Hugó*, *Habay Mihály*, *Molnár Gyula*, *Kriszó Jolán* m. tanuló, *Kerekes Jenő* és *Paál Gyula*.

A statisztikai adatok összeállítása után még *Horváth Zoltán* tápintézeti gondnok jelentése foglal helyet az értesítőben s végül figyelemzetés a jövő tanévre vonatkozólag.

Igen okos dolog, hogy a füzet végén a jövő tanévben használandó tankönyvek jegyzéke is kitöltve van.

II. A rimaszombati m. kir. állami polgári leányiskola értesítőjét *Kathona Géza* igazgató állította össze sok gondnal és körültekintéssel. Az első helyet az értesítőben az ő jelentése foglalja el, melyben elmélkedik a tanítás sikerének feltételeiről s elismeréssel szól a tantestület működéséről. Az intézetbe 131 növendék: 123 rendes és 8 magántanuló iratkozott be. A tantestületben annyi változás történt, hogy *Kajel Endre* ref. hitoktató helyét *Simon József* segédlelkész töltötte be, *Ratkó Margit* rendes tanítónővé neveztetett ki s *Nagyné Melczér Mária* véglegesítettet.

A növendékek magaviselete általában jó volt s a tanulmányokban tett előmenetel is kielégítő volt. Az ellenőrzési felügyeletet *Druisner György* kir. tanfelügyelő teljesítette. — A szokásos hazafias és evvégi zárónappal ez idén is a közönség nagy érdeklődése mellett tartották meg. — A bevégzett tananyag ismertetése és a tantestület névsora után a növendékek névsora és ez után a statisztikai adatok következnek. Sajnáljuk, hogy a növendékek osztályzata nincs közölve; helyes volna — ha legalább a jeles növendékek meg lennének jelölve — már csak azért is, mert elvitathatlan, hogy a többiekre némileg buzdítóul hatna az, ha a megkülönböztetés, illetve a kitüntetés az értesítőben volna. Így csak annyit jelezhetünk, hogy az I-ső osztályban 3, II-ikben 6, III-ikben 4, a IV-ikben 6, összesen 25 kitűnő osztályzatú növendék volt. A könyvtár és szertárak kimutatásán kívül a tanulók fegyelmi rendtartása is közölve van. A tanulók fegyelmi rendtartásán és a jövő évben használandó tankönyvek jegyzékén kívül az 1905—1906. iskolai évre vonatkozó tudnivalók is bent foglaltaknak az értesítőben. — Igen helyes és okos intézkedés, hogy a vidéki növendékek leendő lakásukat az iskolai év elején bejegyezés végett az igazgatónak bejelenteni tartoznak és engedély nélkül ellátásra senki sem fogadhat fel növendéket.

III. A dobsinai állami polgári fiúiskola XIII-ik értesítőjét *Hanvay J. Ede* igazgató közli. A mult tanév

ideákban, melyek lelkeinkből kipattannak s mint a szent János-bogarok, egy pillanatig tartó fényárvával vonulnak el lelki szemeink előtt, aztán eltűnnek örökre.

Ha valaki ezeket megörökítené!

Egy kis raffineriával most is kifogtam a sorson. Ebben a kánikulai hőségben egy kis extra izzadást rendezek. A rimaszombati uszoda ugy sem alkalmas arra, hogy lehűtsen, mert a térdig érő víz nem jó a fürdésre, ennél fogva elmegyek oda, a hol a fejem tetejéig csupa víz lehetek. Nem is kell messzire mennem, csak a vasúti állomásig. Száz forintot mernék föltenni egy árkus papiros ellenében, — ha volna száz forintom, — hogy nincs Magyarországon olyan hideg vértű ember, ki a feledi vonal miocén korból fennmaradt s az emberi kor legvégső határáig gondosan megőrzendő kupéiban tizenkét kilométernyi utat izzadás nélkül meg tudna tenni. Ezek a kupék azoknak valók, a kik csúz, köszvény vagy ischiásban szenvednek. A Császár, Lukács és Herkulesfürdő helyett ezen a vonalon zóna kurát rendezhetnek a legmeglepőbb sikerrel.

Valami ilyen formára vállalkozom én is. Egy kis hátszabám van s ezt ki fogom izzasztani zóna-hőfürdővel a vasuton. Tizennégy fürdőt veszek, azaz tizennégy napig zónázom Rimaszombattól Nürnbergig, még pedig mindig délelőtti 10 órától délután 3 óráig. Ez a legolcsóbb fürdőzés, mert tiz koronáért izzadok Budapestig, innen tiz koronáért Bécsig s ismét tiz-tiz koronáért Salzburgig, Münchenig, Nürnbergig s ugyanannyi koronáért visszafelé Rimaszombatig.

Ez summa summárum száz korona. Tessék ezzel a száz koronával Mehádián vagy a Császár fürdőben szabát gyógyítani!

De hát miért éppen Nürnbergig? Miért nem Olaszországba, Rómába? (óh Róma!) Nápolyba vagy a Rivierára? Hát egyszerűen azért, mert odafont most sokkal melegebb van mint odalent. Az idén ez a logikája van az időjárásnak. Különben nem tartozom megokolni izzasztó kúrám utirányát; elég annyi, hogy megyek. Csupán azokat a türelmes embereket, a kik pénzvizonyaim iránt önmaguk és jogutódjaik érdekében minden hónap elsején éber figyelmet tanusítanak, meg akarom nyugtatni azzal a kijelentéssel, hogy se hűsölni, se kéjtuatni nem szándékom.

Tehát, előre!

(Folyt. köv.)

történetére vonatkozó adatok közül kiemelendő, hogy a tantestületből Zajzon Samu rajztanár eltávozott, helyébe Vannay Ferencz jött. 134 tanuló iratkozott be. A tanítás menete és a növendékek magaviselete és előmenetele kifogástalan, az egészségügy kitűnő volt. Kirándulásokat, ünnepélyeket rendeztek. Az ifjúsági olvasókör *Szombathy László* elnöke alatt működött. A tantestület névsora után a bevégzett tananyag részletesen van ismertetve. Általános kitűnő osztályzatot nyert az I. osztályban: 3 és pedig: *Eltcher Ede*, *Klauszmann Albert*, *Sezeness Géza*; II. oszt. tanuló 5 és pedig: *Dinda Ernő*, *Pocsu-bay János*, *Ráth Gusztáv*, *Rozlozsnik Miksa*, *Szombathy László*; a III. osztályba 2: *Szepesy Árpád* és *Vlachovszky András*; a IV. osztályban 3: *Hoffman Elemér*, *Nemes Aladár*, *Ujházy János*, az V. és VI. osztályban egy tanuló sem nyert általános kitűnő osztályzatot. A könyv és szertárak kevéssé gyarapodtak. Az ifjúsági segélyező egyesület jótékonyágát sok esetben gyakorolt. Végül az évszázó tornaversenyéről szóló referéda és a jövő évre vonatkozó tudnivalók részletezése van a csinosan kiállított s gondosan összeállított értesítőben.

IV. A dobsinai községi női kézimunka tanfolyammal egybekötött polgári leányiskola mult évre vonatkozó csinos értesítőjét gondnal szerkesztette meg *Halasi Jenő* igazgató, ki a tanítás általános menetét, s az iskola fejlesztésére vonatkozó adatokat közli az értesítő elején. A kirándulások, az egészségügyi mozzanatok, ünnepélyek és vizsgálatok részletes ismertetése foglaltatik az első bevezető közleményben, majd a lakáson való rendtartási szabályok 24 pontban közöltenek. A magánvizsgálatra vonatkozó tudnivalók után az iskolaszék és a tantestület tagjainak névjegyzékét találjuk. A tanulók névsora vallásuk és szüleik lakhelyeinek feltüntetésével van közölve, de osztályzatuk nélkül, úgy hogy ebben az értesítőben sehol nyomát sem találjuk a tanulási eredmény általános feltüntetésének, ami nyilván tévedésből maradt ki, mert az értesítő végén a részletes kimutatás tantárgyak szerint meg van. A kitűnő növendékek megérdemelnék a névszerint való felsorolást. A többi szokásos statisztikai adatok precizitással vannak összeállítva s a jövő évi tudnivalók s a használandó tankönyvek jegyzéke is közölve van.

V. A siket-némák „Cházár András” áll segélyezett intézetének értesítőjét a mult évről *Necsey János* igazgató közli s bevezető cikkében visszaillesztést vet a lefolyt tanévre s felemlíti, hogy az átalakítások és taneszközökkel való berendezkedés negyedfelezer korona befektetést igényelt. A következő tanévben az V-ik osztályt is felállítják, azonban a szomorú anyagi viszonyok miatt a vakok foglalkoztatóját létesíteni nem sikerült s így ezután kizárólag siket-némák képzésével foglalkozik az intézet. Az érdemsorozat is közölve van, I. osztályban 10, II-ikben 8, III-ikben 9, IV-ikben 8 növendék volt. Az intézet alapító tagjai között első helyen *Andrássy Dénes* gróf áll, ki 10000 koronát adományozott.

Ezekben vázlatosan megemlékeztünk vármegyénk azon tanintézetének mult évi működéséről, — melyek hozzánk értesítőket küldtek. A többi intézetek úgy látszik, nem óhajtkák, hogy róluk életjelt adjunk, — mért évi jelentésüket, illetve értesítőjüket nem küldték meg.

A nyári koresolyázás izgalmai.

Egy műkoresolyázó, aki a dobsinai jégbarlangban rendezett jégünnepélyen részt vett, a következő érdekes megfigyeléseket mondja el:

— Az ideai meleg nyár folytán rendkívül kitűnő és aczélménységű sima jég állott a nyári koresolyázók rendelkezésére. A mintegy 400 négyzetölnyi pályát egy héttel előbb már folytonosan gyalulták az évközben keletkezett jégdombok miatt. A műkoresolyázókat, leszámítva az ut fásadalmait, legjobban megviseli a 986 méter magas fekvő jégbarlanghoz vezető szerpentes ut megjárása, amit a nagy nyári forróság következtében is félórás pihenés követ a barlang bejárata előtti várócsarnoknál. It a koresolyázók a pihenőt arra használják fel, hogy a zörgő-börgő Kolumbusokat, Halifaxokat, a cipőkre srotolt Jackson Heines koresolyákat nagy sietve felkötik. A jelenvolt külföldi német vendégek ámulva nézték a megjelent sportsmanokat s halkán kérdezték egymástól:

— Sind die ungarische Touristen verrückt?

De csakhamar elhallgattak, amint a bejárathoz közeledve, a barlangból kiáradó hideg légáram megcsapta arcukat.

A félév óta pihenő koresolyázókat érhető izgalom fogja el a barlangba lépéskor, amidőn 30° Celsius melegről egyszerre egy fokos hidegre lépnek felkötött koresolyákkal, kezükben hosszú turista bottal. A harmincznyolcz foku, fűrészpórral behintett lépésön tizenkilenc lépéssel érnek le a nagyteremben levő tükörsima jéghez.

Sajátságos érzés veszi elő a koresolyázókat, midőn a jégre lépnek. A legerősebb 90—100 kilo súlyu edzett athleták is ingadoznak s a lábuk reszket. Egy órai koresolyázás után azonban, mintha csak a tél közepén lennének, oly biztosan koresolyáznak. Különösen igen fásasztó e kánikulai koresolyázás első napja, midőn a műkoresolyázók egy-egy versenytáratot begyakorolnak. Így pl. *Dezső Artur* bajnok a véghetetlen ügyességet kiváló csárdás táncz próbájánál majdnem összeesett a rendkívüli fáradtság gyakorlatok miatt. Egy másik műkoresolyázó, aki különben erős szervezettel rendelkezik, a szó szoros értelmében tengeri betegséget kapott s nem is vett részt már másnap a versenyeken, bár nem tagadta azt a sokak által hangzatosított tapasztalatot, hogy egészen olyan érzés vette elő, midőn a barlangba jégre lépett, mely leginkább és legáltalában a mézes hetek első napjainak édes-kedves hangulatával hasonlítható össze. A jelenvolt magyar műkoresolyázó bajnokok az egy napig négy óras próba után oly bravuros mutatványokat profukáltak, hogy a jelenvolt nagyszámu külföldi vendégek is elragadtatva nyilvánították tetszésüket.

— Evviva! Bravo! Hoch! Hipp hipp-hurrá! — hallatszott vegyesen a külföldiek sorából, különösen *Dezső Arthur* bajnok saját szerzeményű csárdásánál. A csárdást természetesen sólóban járta s inkább a levegőben látszott járni. A végén bemutatott bokázó után valóságos tapsorkán hangzott fel Méltó partnere volt *Lyka Károlyné*, ki a keringőtánczokat rendkívüli bravurral tánczolta. Hasonlót lehet mondani *Steiner Hugó*, *Dezső Elemér* és

Markó Miklós koresolyázókról. A koresolyászenvedély hatalmas erejét láttuk megnyilatkozni az ott nyaraló *Lukovits Istvánné* urnóról. Érdekes, hogy bár számos koresolyázó vendég volt ott s a közeli környékről is jöttek koresolyázók, mégis — látva a pesti koresolyázók rendkívüli ügyességét — félrevonulva nézték. A jégbarlang telepi cigányok, az e czélra készült emelvényen dideregve bár, de lelkesen húzták tizenegy órától kettőtig kellő sziveresítő mellett. A műkoresolyázóknak a nagy lakáshányban *Fejér Endre* egy hatalmas szobát bocsátott rendelkezésre, külön spanyolfalal fülkékkel a hölgyek részére, de ezeket senki sem vette igénybe. *Turcsányi Olga* betegség czimén lemondott több halálgyógygyel egyetemben — valószínűleg a spanyolfalal halálfülkék miatt.

Érdekes ezzel kapcsolatosan megemlékezni az 1893. évi rendkívül sikerült jégünnepély epizódjairól, amidőn a jégbarlangnak még rendkívül primitív szállója és turista-házai voltak. Az akkor *Markó Miklós*, a koresolyasport fanatikus híve által rendezett ünnepélynek *Rohonczy Gida* és az öreg *Ivánka Zsigmond* voltak a védnökei. Mintegy száz főre rugott a kirándulók száma s nem volt elég kocsis. *Rohonczy Gida* kérelmére azonban gróf *Andrássy Géza* a betleri kastélyból pompás csengős négyesfogatot bocsátott a budapesti koresolyázóegylet hölgytagjainak rendelkezésére, kik azóta már régen boldog mamák. A jégünnepélyen, mely déli 12 órától 4-ig tartott, mintegy 32 pár keringőzött, végül pedig *Rohonczy* rendezésében sikerült francia négyest adtak elő, *Radies Lajos* pompás miskolezi zenekarának játéka mellett. A jégünnepélyen résztvevő, háromszáz főnyi közönség a pompás ebéd után oly jó hangulatban volt, hogy szállás hiányában végigtánczolták az egész éjszakát. Reggel felé a társaság egy része kocsin távozott, a másik rész a fürdőház kádjaiban vagy a turista-ház nagytermében — férfiak és nők egy rozant spanyolfalal elválasztva — pihent meg, de természetesen aludni senkise tudott a *Rohonczy* pezsgőtől s így történt, hogy egy a férfi, mint a női részen kedélyes adomázás közepett köszöntött be a reggeli 8 óra, amikor is a roz kiszolgálás folytán az örökké ndvarias gavallér: *Rohonczy Gida*, a szépséges budapesti koresolyázó leányoknak maga hozott mosdóvizet a közeli kútról. Az akkor szintén itt mulató, akkor 74 éves öreg honti kurucz, *Ivánka Zsigmond*, élete végéig emlegette ezt az élvezetes s epizódokban gazdag kirándulást, melyet a jövő évben készülnék hasonló arányokban megismételni.

Értesítés. A sárospataki ev. ref. főiskolában a jövő 1905.—1906 ik iskolai év szeptember 1-én kezdődik. A főgimnáziumban (melynek I. II. és V. osztálya párhuzamos) a javító-, pótló és magánvizsgálatok szept. 1—2 napján, a fővétellek, beiratkozások szept. 3—5-ig fognak végbemenni és pedig 3—4-ikén a prot. vallásúakra nézve, 5-én a más vallásúakra nézve, amennyiben azt a létszám megengedi. A tanítások 6-án megkezdődnek. — A theol.- és jogakadémián az előadásokra való jelentkezés határideje szeptember 8. és 9-ike. Az újonnan jöttek az akadémiára 1—9 ig, a katonaságtól jövők október 8-ig vétetnek fel. Az előadások szeptember 11-én kezdődnek. — Beiratási díj új tanulók részére a gimnáziumban 4 korona, a theol.- és jogakadémián 8 korona. Tandij és egyéb czimeken a gimnáziumi tanulók közül az I—II-ik osztályu prot. vallásúak egész évre 50 koronát, nem protestánsok 66 koronát, a III—VIII. osztályuak, ha protestánsok 48 koronát, ha nem protestánsok 64 koronát fizetnek. A theol.- akadémián a tandij egész évre 18 kor. A jogakadémián a prot. vallásúak egész évre tandij és egyéb czimeken 64 koronát, a nem protestánsok 86 koronát fizetnek. A theol.- akadémia hallgatói s a prot. vallásu joghallgatók az ünnepi követség (legatio) kedvezményét élvezik. A szegénysorsu joghallgatók és gimn. tanulók tandijelengedésben részesülhetnek s az erre vonatkozó kérvények aug. 25-éig a főiskolai igazgatósághoz nyújtandók be. Szorgalmas és jó előmenetelű tanulók szorgalmi díjakban és tápintézeti jótéteményben (ingyenes, 40 és 80 koronás helyek) részesülnek. A 140 koronás tápintézeti helyekre csak korlátozott számban vehetők fel a tanulók. A városban a főiskolai igazgatóság által engedélyezett helyeken szállás és ételmezés olcsó áron, átlag bavi 24—35 koronáig kapható. Szeptember elején nyílik meg a főiskolai internátus, melyben a főiskola növendékei (gimn. tanulók és akadémiai hallgatók egyaránt) évi 500 koronáért kapnak teljes ellátást. Tudakozódásokra készséggel ad felvilágosítást egy a főgimn., mint az akad. igazgatói hivatal. Ez iskolai évben gimnáziumi igazgató dr. *Rácz Lajos*, akadémiai és közigazgató dr. *Meczner Sándor*.

A sárospataki ev. ref. főiskola igazgatósága.

Beiratások. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumban a beiratások az 1905.—1906. iskolai évre szeptember hó 1—5. napjain lesznek. A javító-, pótló- és felvételi vizsgák szeptember 1. és 2. napjain tartatnak meg.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy egy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Egyházmegyei hírek. A káptalani helynök *Mester Károlyt* Losonczról Péterfalvára, *Vincze Alajost* Karancseszibe, *Vincze helyére* Rozsnyóra *Hevessy Gyulát* nevezte ki. Ugyanazon körlevéllel *Zeman Edét* Sőregről Szomolnokra, *Fábray Ferenczet* Zeman helyére Sőregre, *Kafcsák Pált* Salgótarjánból Osgyánba, *Krutka Jánost* Nagyszuháról Salgótarjánba, *Traum Pétert* Füle püspökből Nagyszuhára, *Frits Ferenczet* Füle püspökibe helyezte át. — *Nyeste József* Várgedéről Losonczra tanító káplánnak, *Mázik László* új misés pedig Várgedére neveztetett ki káplánnak.

Jubileum. Dr. *Markó Sándor* kir. tanácsos, rozsnyói kir. közjegyző a napokban ünnepelte közjegyzőségének 30-ik évfordulóját.

Kinevezés. Feledy Ferencz rimaszécsi kir. aljárásbíró, — ki városunkban is régóta szeretetnek örvendő különösen a bűnügyek ellátását sok tudással végzi — Szepesváraljára kir. járásbíróvá nevezetett ki. Előléptetéséhez ösztintén gratulálunk.

Athlyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Krebsz* Ernő rozsnyói ág. ev. főgimnáziumi rendes tanárt a fogarasi áll. főgimnáziumhoz helyezte által.

Eljegyzés. *Markó* Frigyes a Feymann és *Markó* rozsnyói czég baltája a mult héten jegyezte el *Schneider* Krisztinát *Schneider* Ferencz börgyári igazgató leányát.

A Francziaska-szobor. A Rózsnyón tervezett Francziaska szobor föllállítását már megkezdték. Egyelőre a szobor helyéhez szükséges alapozási munkákat és a parkírozás előmunkálatait végzik. Ezután kezdik meg a szobor föllállítását, mely már ez ősszel hirdetni fogja a nemes grófnő nagylelkűségét, a soha el nem muló emberszeretetet.

Halálozás. Nagyrőcze r. t. város Előljárósága és képviselő testülete külön gyászjelentésben mély fájdalommal jelenti, hogy *Homola* András városi tanácsnok, volt rendőrkapitány 43 évi közszolgálat után 74 éves korában Nagyrőczén f. hó 11-én elhunyt. Temetése 13 án, délután 5 órakor lesz.

Uj ev. ref. templom. A rozsnyói ev. ref. templom mar teljesen felépült és csak a felavatás akadályá még annak, hogy a hitbuzgó közönség előtt megnyíljon. A felavatás a közel napokban fog megtörténni, a mit *Káin* Bertalan püspök maga fog végezni. Az ünnepélyes alkalomra *Réz* László lelkész megírja az egyház és templom történetét.

Jubileum. Most lesz 50 éve, hogy *Fekethe* Nándor putnoki gyógyszerész — az ottani társadalom egyik köztisztelőben álló s meggyeszerete szeretetnek örvendő alakja — a gyógyszerészi pályára lépett s 42 éve, hogy önállóan gyógyszerért vézet. A felszázados évforduló alkalmából Putnok lelkes közönsége jövő héten — kedden — fényes ovációban részesíti *Fekethe* Nándort, ki a közügyek terén kifejtett sokoldalú és buzgó működésével az ünneplést méltán meg is érdemli. — Mi is őszinte szívvel üdvözöljük őt!

Gyógytár vétel. *Fekethe* Nándor putnoki gyógyszerész — mint halljuk — nyugalomba vonult s jó birú gyógytárát eladta *Steinhausz* Béla nyustyai gyógyszerésznek, ki október 1-én átveszi a patikát.

A helybeli méntelep-osztálytól jövő héten 4 szép mén szállítanak Bécsbe a katonai lovaglőiskolába, honnan a királyi vadászterületeken Holicson rendezendő vadászatonok fogják a méneket használni. A magyar határszelen fekvő óriási holicai vadászterületen, melyet ő Felsége tetemes áldozatokkal gondoztat, falkavadászatok lesznek s e célra van szükség a kitünő lovakra.

Gyógytárvizsgálat. Dr. *Meskó* Miklós vármegyei tisztí főorvos, folyó hó 10-én vizsgálta meg a harkácsi és putnoki gyógyszerárakat.

Huszárok. Folyó hó 9. és 10-én Rimaszécsben gyakorlatozó huszárok táboroztak. A vidékünkön ritkán megforduló délczeg huszároknak igen sok nézője volt.

A Fereny-utca befalásása. Az ottani bázulajdonosoktól hallottuk azon óhaját, hogy a többi külső utcák példájára a város ez utcát is melőbb fásítsa be.

Gondatlanságból keletkezett tűz. Muránybösszuren a hó 2-án a magukra hagyott gyermekek vigyázatlansága folytán tűz ütött ki, melynek öt ház, melléképületei, s a behordott termés eset áldozatul. A szerencsétlenség hírére azonnal ott termett a nagyrőzei tűzoltóság, melynek a teljes szélesend mellett nagy munkával sikerült lokalizálni a tüzet.

Arató ünnepély. Gortva-Kisfaludon mult vasárnap, a Majsza puszta pedig most folyó hó 6-án kitünően sikerült, kedélyes arató ünnepély volt. Előbbi helyen vig dalolás mellett vonultak be az aratók s a hatalmas koszorut verses beszéd kíséretében nyújtották át *Schweitzer* Rezső tulajdonosnak — s azután kezdetét vette az evés-ivás, nótázás és tánc. Utóbbi helyen az arató gazda nyújtotta át ékes díkező kíséretében a remekbe kötött koszorut *Kovács* Albert birtokosnak, ki az aratókat jól megvendégelte s késő estig nagy volt a vig mulatozás. Mindkét kedélyes arató ünnepen városunkból is többen vettek részt.

Baleset. *Rugó* István péterfalai lakost mult szombaton este a Hunyady-vendéglő istállójában lóva úgy hasba rugta, hogy a szerencsétlen ember súlyos sérülést szenvedett. Még azon éjjel szállították a kórházba.

Halálos elgázolás. Radnóton f. hó 6 án *Nagy* István felsővályi ember szekéréről leszállott, és az ökrök vezette, amint egy fordulóhoz érték, a gazdát odaszoritotta a szekér a házhoz, majd a kocsi alá került a szerencsétlen ember, s csakhamar kiszenvvedett.

Gondolatolvasó. A „Tompá”-vendéglőben egy pécsi származású fiatal magyar *Behr* num nevű ember produkálja magát. Nyilvános előadást nem tart, de reggel 8-tól este 9-ig fogad bárkit 1 korona belépő jegy mellett és olvassa gondolatait. A kik ez ideig meghallgatták, meglepő dolgokat mesélnek róla. Tudja az ember multját, ismeri jelenét és belát a jövőbe. Ha ez igaz, úgy nagyon is érdemes a látogatásra. Különös, hogy nem ő beszél, de egy másik fiatal ember a médiuma.

Egészségügyi kimutatás. A vármegyei t. főorvosi hivatal kimutatása szerint vármegyénkben június és július hónapokban a következő fertőző betegségek fordultak elő: *Junius: Vörheny:* Sumjász Nándor-völgy 1, Gerlicze 1, Gicze 1, Ratkőlehota 1, Pelsőcz 1 (megh. 1), Szalócz 6 (megh. 1), Putnok 1 (megh. 1), Jolsva 2, Nagyrőcze 5. — *Kanyaró:* Feled 9 (megh. 1), Rimaszécs 1, Serke 5 (megh. 1), Rahó 11, K.-H.-Várallya 1, Rózsnyó 1. *Hökhurut:* Pádár 3. — *Hasi hagymáz:* Klenőcz 1, Pelsőcz 1, Horka 1, Malé 1, Putnok 1, Rimaszombat 2, Rózsnyó 6.

Július hónapban: *Vörheny:* Ratkőbisztró 1, Pelsőcz 6 (megh. 1), Szalócz 15 (megh. 4), Vigelke 1, Kelemér 4, Tornallya 1 — *Kanyaró:* Rimaszécs 1, Hosszurét 4. Méhi 1 — *Torokgyík:* Felsőszajó 1. — *Hökhurut:* Ratkő 6, Feketelehota 12 — *Vérhas:* Dusa 3. — *Hasi hagymáz:* Jólész 1, Horka 1, Lekenye 2.

A Sajóba fult f. hó 6 án Sajópnőpökiben *Tergács* László ottani lakos. Fűrdőni volt a szerencsétlen ember, s egy örvényhez jutott mely magával ragadta, segítségére nem mehettek, mert nem látták, csak hulláját fogták ki.

Az iparosok nyugdíjintézete javára rendezett mulatság fényesen sikerült mult vasárnap. A Széchenyi-kert alléin s a fedett táncz helyiség minden részében élénk, kedélyes csoportok voltak láthatók. Némileg feltűnt, hogy a fiatalok egy részéről valamelyes tüntetés-szerű dolog készült, azonban komolyabb színezete nem lett az ügynek, s a mulatságot, a pompás jó kedélyt nem zavarta semmi. — A jótékony célnak meglehetősen jövedelmezett a szép mulatság mely minden tekintetben kitünően sikerült.

Tanítónői választás. A pelsőczyi ev. ref. leányiskolához nagyszámu pályázók közül *Osvath* Erzsikét vármegyénk közg. kiadójának fiatal és kitünő oklevéllel bíró leányát, egyhangulag tanítónőül választották.

Tarka szinpad czim alatt a jövő csütörtökön, aug. 17-én érdekes műelővezet kínálokzik közönségünknek, a mely ilyenekben ritkán részesül. *Horváth* Elemérné *Novák* Irén, az aradi színház kiváló ifju művésznője, a kit a kolozsvári nemzeti színházban való szerepléséből mint nagyon kitünő és kedves megjelenést ismernek a helybeliek közül is, — *Arday* Ida és *Arday* Árpád, a debreczeni színház elsőrangú tagjainak társaságában művészi köruttra indult s már eddig is vármegyénk több helyén nagy tetszést arattak. Így különösen a *csizi fürdőben*, *Rimaszécsen*; előbb *Salgótarjánban* is megtorultak, most pedig *Putnokon* és *Ózdon* tognak föllépni. — A *rimaszombati előadás a főgimnázium tornacsarnokában készülődik* s a zongora kíséretet *Pásztor* Gyula főgimnáziumi tanár volt szives elvállalni. Az érdekes műsor két kisebb vigjátékból s jelesebb darabok énekes magánjeleneteiből és monológjaiból van összeállítva. Különösen megragadó a fapapucstáncz ének- és zenekísérettel. A jövedelem egy részét a szegény tanulók kirándulási alapjára ajánlották föl.

Rablás. Csak a mult számunkban közöltük, hogy *Rocheim* budapesti mérnök, ajnácskői kőbányatulajdonos ellen ismeretlen tettesek vakmerő rablási kísérletet követtek el, de fuvarosának, az ajnácskői bírónak ébersége megmentette életét. A tetteseket ez ideig, jó lehet *Madarassy* Iván rimaszécsi j. b. szolgabíró, ki a vizsgálatot vezeti és a csendőrség mindent elkövetett, nem sikerült kinyomozni. — Nagyan hátráltatja és megakasztja a vizsgálatot, hogy *Rocheim* ellen igen sok a panasz, és a nép, valamint munkásai ellenszenvvel viselkednek irányában. Hogy ebben van valami igazság, bizonyítja azon körülmény, hogy a csendőrség ok nélkül már feljelentette és fuvarosának, ki életét mentette meg, a rabló által meglőtt lóva értékét is vonakodik megtéríteni.

Az ajnácskői fürdő. Fentartással közöljük e hírt, mert szinte hihetetlennek tünik fel, hogy a hajdani híres Ajnácskőből még egyszer fürdő legyen. Többször hallottuk már, hogy akadtak, kik ismerve e fürdőnek értékét, azt megakarták venni és a mai kor kívánalmainak megfelelőleg felépíteni; de a Br. *Kemény*-család ahoz igen ragaszkodott és befektetni pedig egyáltalán nem akart. Most azonban arról értesültünk, hogy egy külföldi részvénytársaság óhajta megvenni, s hogy a Br. *Kemény*-család már el is határozta annak eladását. Bárcsak a szó ténnyé változna és Ajnácskő ismét fürdőhely lenne. Ugy fekévése, mint klímája teljesen kifogástalan, vasas vize pedig a legerősebbek közé sorozandó, e mellett egy igen nagy előnye van, hogy közel esik a vasúthoz.

Mérsékelt menettértei jegyek kiadása Szent István ünnepnap alkalmából. 136034. A Szent István ünnepnap alkalmából a m. kir. államasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak ki záráásával — mind a három koci osztályra nézve Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt aru menettértei jegyek adatk ki. — Ezen menettértei jegyek f. évi augusztus hó 18 tól — 20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettértei jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva érvényességük az 5-ik napon éjféltkor lejár, megjegyezvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. — Az utazás megszakításának sem menet-sém jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

A megyei gazdasági egyesület ez év őszén telivér szimenthali és pinsgauti teheneket fog a megye gazdaközönsége közt 5 évi részletfizetésre kiosztani. Az erre vonatkozó iratok a rendezett tanácsú városok polgármestereinek és a községi és körgyűzők utján az összes községek előljáróságának megküldettek. — A kik ez uton telivér tenyészállatot akarnak beszerezni, forduljanak e hó végéig a polgármesteri hivatalhoz, illetve a községi előljárósághoz, hol az összes feltételek megtudhatók.

Női kereskedelmi tanfolyam Azok, akik a *Miskolczon* szeptemberben megnyitandó női kereskedelmi tanfolyamot végezni óhajtják, felhivatnak, hogy e szándékukat sürösen jelentsék be az igazgatóságnál, mert a tanfolyam csak akkor tartatik meg, ha legalább harmincz (30) tanuló jelentkezett.

Nyugtázás. A helybeli ált. ipartestületi nyugdíj-egyesület atpötkéje javára f. é. augusztus hó 6-án tartott nyári mulatsága alkalmából a

bevétel volt	269 kor. — fillér.
felülfizetések s vegyesekből	47 " 36 "
összesen	343 " 36 "
kiadás	135 " 62 "

maradvány 207 kor. 74 fillér. Köszönettel nyugtázzuk a következő szives felülfizetéseket: *Tarjányi* Lajos, *Nagy* Sámuel, *Tóth* István, ifj. *Biaczovszky* József 2—2 kor., *Rónay* Gyula, *Miskolczy* Lajos, *Köröny* Béla, *Weisz* György, *Teleszniczky* Ede, *Szondi* Géza, *Nagy* János, *Timesak* Sándor, *Hlozek* János, *Kovács* Gusztáv, ifj. *Susztek* József, *Bolyki* István, *Józsa* Ignác, *Varga* Lajos, *Tiegermann* Adolf, *Káposztás* Lajos, *Csordás* János, özv. *Hlozek* Janosné, ifj. *Uhrin* János, *Zsuffa* Kálmán, *Szabó* József mézárós, *Hizsnyan* Béla, *Jeszenszky* Soma, *Gallo* Gyula, *Szabó* István, *Tarjányi* Béla, *Tokár* István, *Tóth* Gusztáv és *Kukla*

István 1—1 kor., *Majorossy* Rezső 80 fill., *Kovács* Andor 50 fill., *Hlozek* István és *Bombik* György 40—40 fill., *N. N.*, 30 fill., *Szmrékács* István 20 fill., vegyes 76 fillér. Beküldöttek: özv. *Benko* Jánosné 5 kor., *Horváth* György, özv. *Bodon* Gyuláné, id. *Hollóssy* József, id. *Rábely* Miklós és *Szikorszky* Lajos 2—2 kor. *Lévai* Izsó és *Neumann* Endre 1—1 kor. Összesen 47 kor. 36 fill. Ugyanezen alkalomból elismerjük, hogy a helybeli asztalos iparos ifjuság által folyó évi július hó 23-án rendezett mulatság alkalmából nyugdíjalapunk javára 12 kor. fizettetett be pénztárunkba. — Rimaszombat, 1905. aug. hó 8-án. *Kovács István*, pénztárnok.

CSARNOK.

Az első csókiig.

Négy regényes történet.

Első eset.

(Alkonyat a görög ég alatt. Az Akropolis csucsára a lemenő nap fényes sávokat von. A salamisai öböl felől lilaszínű párák vonulnak a száraz felé, melyek kissé lehűtik a még mindig forró levegőt. *Phyllis*, Polykleitos leánya egy fűgefához támaszkodva nézi a déli hegysorokat. A szép *Lysikrates* kényes léptekkel jön, odamegy hozzá.)

Lysikrates. Udvözöllek, óh Polykleitos virágzó leánya! Hová tekintesz álmodozó szemekkel? Talán a sorsot keresed amott a ködös tengeren, az erdők párák belsejében avagy a távol hegyek ormán? A sorsot, melyről a bölcsék sem tudnak többet, mint mi, egyszerű halandók!

Phyllis. Nem a sorsot keresem! óh *Lysikrates*, légy üdvöz! Azt úgy sem kívánom tudni. Mert tudd meg, óh fiatal ember, hogy boldogabbak vagyunk, ha nem ismerjük. Csak elröplött tekintetem, mint a gyors-szárnyu fecske a vidék felett. Szép ez az Athén, szép ez a hely és szépek a kék tengerek.

Lysikrates. (Fordít a köpönyegen.) Én is szeretem, óh karesu lábu *Phyllis*, a sós habok zenéjét. Én is azért jöttem e helyre, hogy a liget ambróziáját szívjam fel torkomba. Mert igaz ugyan, hogy láttalak téged földi istennőm, erre felé járni. mégis lépteimet elsősorban a tudós *Amphitros* orvos tanácsai irányították. (Ezt azonban maga sem hiszi.)

Phyllis. Talán betegség bánt, óh *Lysikrates*! A betegség orvul támad és te rajtad se látszik meg kívülről. Délcég vagy, miként a sugár palma és lépéseid ruganyosak.

Lysikrates. (Melegedik.) Mégis forróság gyötör, óh fésző virágbimbója *Hellasnak*! Ébren vagy alva, csak meglöp és kinez kegyetlenül. Arczom ugyan piros és karjaim erősek. De a forróság előnt és hatalmába ejt. Különösen éjjel, midőn a feketeszárnyu sötétség berepüli a szunnyadó világot. Különösen éjjel. Oh *Phyllis*!

Phyllis. (Mintha nem értené) És mint tanácsolt a tudós orvos, óh *Lysikrates*?

Lysikrates. Azt tanácsolta, óh *Phyllis*, hogy tarkómra hidegvizes kendőt boritgassak; továbbá, hogy testemet lefekvés előtt hosszú sétákkal fárasztam el és hogy üres gyomorral feküdjem ágyam vánkosára, hogy piláimra csendes álom jöjjön. És azt is tanácsolta, hogy rád, *Phyllis* ne gondoljak, hanem inkább más lányokkal törődjem a kik jobban jutalmaznak szerelmes szómat mint te, óh kevély királyleánya szívemnek. Te, a ki oly megközelíthetetlen vagy, miként az *Olympus*.

Phyllis. (Arca biborszínűvé válik, alighanem a lebukó naptól) Ha orvosság az neked, óh deli ifju, hogyha engem nem látsz, kérlek tégedet, miért mérgezed most is magadat ily botor módon?

Lysikrates. (Ez pillanatra zavarba jön. Nagyon nyelve) Megmagyarázom neked, óh fehér lilium azonnal. A tudós orvos azt is elárulta, hogy a szerelem hasonlatos a hideg vízhez. Ha lassacsán megyünk belé, még a hideg is ráz (amint engemet is ráz érted, óh *Empedokles* leánya!) de ha egyszerre ugrunk bele, még jól is esik. És azt is említette tudós *Amphitros*, hogy vannak orvosságok, melyek kis adagokban ártnak, hervasztják a testet, de sokat véve nyelvünkre, a beteg testet egészen kigyógyítják. Azért beszélek hát én te veled most is.

Phyllis. (Erélyesen) Tudod jól, óh szép fiatalember, hogy én abban különbözöm az athéni lányoktól, hogy szívemen nem tud hatalmat venni az az érzés, mely őket fogva tartja. En nem leszek senki kedvese, még a tied sem, nyájas fiatalember, noha legkülönb vagy a görög férfiak közt mind erős voltoddal, mind modoroddal, mind gazdagsággal. Akinek én kedvese leszek, annak imádni fogom a házi isteneit is, mert az csak az *uram* lesz. Te pedig nem nősülsz meg tudtommal, óh *Lysikrates*.

Lysikrates. (Utolsó kísérletet próbál.) Nem nősülök meg, szép leányzó, az bizonyos. Mert a házasság lenyűgöz és körülvesz fonalaival, mint a pók a legyet. De gazdagságot megosztom veled. Nem visel senki oly ékszeret, mint én adok neked. Edes atyád, óh *Phyllis*, szegény ember; gondold meg, philosophus, kinek néha még az a kis köcsög számár-tej sem jut, melylyel ellankadó tagjait felrisszite. Te is, ki hasonlatos vagy a mezei virághoz, a tégedet illető gyöngyharmat helyett meg kell érned egy fél narancsossal vagy egy fűgével. Gazdaggá teszlek egész családdal, óh én gyönyörűségem.

Phyllis. (Szemből kigurul egy nagy könnyesepp. El-elakodó hangon.) Hát te is, óh ifju, kiról . . . kit én különbnek hittem az athéni férfiaknál, te is olyan aljas vagy? Látod, hogy szegények vagyunk, hogy szenvedünk. Hasonlatosak vagyunk a mezei egerekhez. Egy kincünk van, óh *Lysikrates*, öreg atyámnak is, nekem is, a családnak becsülete (hiszen azért vagyunk szegények, tudd meg) meg a magunk becsülete. Pénzen akarod, drachmákban megbecsülve. Oh rossz férfi, hogy is szerethetlek, oly nagyon tégedet? Te is csak olyan hitvány vagy mint . . . mint . . .

Lysikrates. (Látja a könnyeket s van elég sütni valója, hogy belássa az elvesztett csatát; de meg különben is elérzékenyítik a könnyek, a nők örök fegyverei.) Hát szeretsz, óh kis virágom? Ha előbb mondat volna! Hiszen én is szeretlek. Nem tettem volna azt a becsületlenséget. (Hirtelen karjaiba kapja.) Enyim vagy, az én feleségem. Érted-e, a feleségem!

Phyllis. (Meglepődik a hirtelen színváltozáson, de mint a nő, rögtön feltalálja magát. Igen boldog.) Akkor a tied vagyok, óh én Lysikratesem!

(Az a bizonyos első csók, mely most következnek, elmaradt, miután egy tudós kisütötte, hogy még a görögök a szerelmi csókot nem ismerték. A történet végén a nap, mint aki jól végezte dolgát, lemegy s mint tudjuk a földrajzból, egyenesen Kinába, ahol természetesen nem fog annyi szépet látni.)

Második eset.

(Az Érmelléken, anno 1836. Az utcai szobában a parókhián vékonylábú és ezimbalom hangú klavier mellett ül a papkisasszony. Mellette áll fekete ruhában, fekete nyakravalóval és fényesre puczolt eszímában a tiszteletes ur. Az ablakban kellő számú muskátli és erős vasrácsak, kanavász függönyök, továbbá egy vak és süket 90 éves nagynéni, — a butorok almazöld huzattal. A szobában intenzív levendula-illat, párosulva az almáriom illatozó almák szagával. A papkisasszony elvégez egy románczot, mely igen édes hangok fűzéréből áll; a tiszteletes ur merengve nézi.)

A papkisasszony. Ah! mennyi érzemény van kifejezve e dalocskában! Ismerni szeretném a költőt, ki e báj hangokat szerzé; bizonyára érzékeny szíve és nemes lelke lehet, mert a dalhoz csak az ért, akit Euterpe homlokán csókol meg a bölcsőjében. Ugy érezem néha, holdfényes, csillagos estvéken, mintha az én szívem is tele volna ragyogvánnyal, de mire a klavierhoz ülök, ellefeledek a hangzatokat.

A tiszteletes ur (érdekes barna fű, holló fűrtökkel, de kiborított bajuszal). Ugy vélem, instállok, hogy a Schubert szerzeménye e mű. Nincs vajjon megjegyezve nevével a hangmú, kisasszony?

A papkisasszony. Nincsen rajta, mert én irám le egy debreczeni legátus zsebkönyvéből, akinek számos ilyen szép dala volt együtt. Tiszteletes ur nem hallotta-e ezt a kantusban énekelni?

A tiszteletes ur. Hallám igen sokszor instállok, ezt is, és másokat is, mert nagytiszteletű Sárbogárdy uram igen jeles, tanult zenész, aki nemcsak a mi hívságos és paraszti nótáinkat énekelte a tógás ifjakkal, hanem külföldi kiváló izlettű mesterektől is tanít.

A papkisasszony. Az igaz, tiszteletes ur, hogy a mi nótáink nagyon parasztiak. Mennyivel különbek e szép hangzatok, mint a Csokonaitól költött dallamok, melyeket pajzán diákok szerzte énekelének az Érmelléken. Meg is érdemelte, hogy kicsapták a kollegiumból, igen rontá a diákságot, amint hallám, könnyelmű magaviseletével.

A tiszteletes ur. Mindazonáltal, instállok, én úgy vélem, hogy Vitéz Miskában több a jeles tulajdonság, mint a hitvány. Együtt valánk quinquennis diákok: a mellett, hogy szereti a csutorát, pipát és a dőre mulatóságokat, irasai igen nagy mértékben felkeltették a figyelmet éránta. Kár, hogy amint hallám, valami száraz nyavalyát szerzett egy mulatozása alkalmával. Ismeri-e kisasszony a derecskei szőlőben költött népies dalát?

A papkisasszony. (Egy másik dala jutván eszébe, még a gondolatától is elpirul) Hallottam róla, de nem kívántam megtanulni. Én már, hogyba ráerek a befőtt csinálásától és a házi munkáktól, inkább csak a német érzékeny írókat, Kazinczykat, meg főképen Kölcseyt élvezem.

A tiszteletes ur. (Kezdi magát kényelmetlenül érezni e tájakon.) Mindegy az, bárki írja is, csak igaz érzeményeket zengjen. Belőlem, instállok, jeles póéta lett volna, mert érzeményeim igazak és nagyon közel érzem azokat a szívemhez. Fájdalom csak hexameterekben tudok verseket szerezni, ezt a versformát pedig a lányok nem kedvelik.

A papkisasszony. (Csodálkozva). Mert nem mind ért ám ahoz. Nem is tudtam, hogy tiszteletes ur verseket fabrikál. Sokkal többre tarthatja magát mindenki szemében, aki az irodalomért lelkesedik.

A tiszteletes ur. (Bátran). És mivelhogy a kisasszony is buzgólkodik az irodalomért, szabad e remélle-nem azt a gondolatot, hogy a kisasszony szeme előtt is növekedend tiszteletem?

A papkisasszony. Az én szemem előtt idáig is igen tiszteletre méltó volt tiszteletes ur, mert a ki a zenét oly igen kedveli, az nem lehet közönséges ember. (A billentyűket kezdi zavarában ütögetni, míg egy románcz kezd kialakulni a zavaros hangok közül. A tiszteletes ur guitarret vesz elő és kíséri. Énekelnek.)

„Zöld s fehér szín
Sirján kedvesemnek
Fű s virág, így
Ah! miért teremnek?
Nyilj meg, önts vért fű s virágra
Hintsd el kebelem
Majd ha színök felpiroslik
Az a szerelem!”

A tiszteletes ur. (Nem akar elmaradni érzékenységgel dolgában a papkisasszony megett) Mi szép lehet az, ha valaki ily érzékeny költeményt szerze; mi szép gondolat van ezekben a röpke sorokban is. Debreczeni diákkoromban énekelénk egy barátommal guitarre kíséretével a Hatvani-utczában minden este egy szép szőke leánykához ilyen románczokat.

A papkisasszony. És melyik vala kettőjük közül szerelmes abba a szép, szőke leánykába?

A tiszteletes ur. Nem is tudnám hirtelen megmondani, instállok.

A papkisasszony. Talán még most is gondol rá?

A tiszteletes ur. Néha még most is megrezdül a kebelem, ha reá emlékezem.

A papkisasszony. Ah! (Elfordítja szenvedően a fejét.)

A tiszteletes ur. (Észreveszi magát, csavar egyet a dolgon.) De azért rendül meg, mert most is ahoz hasonlatos helyzetben vagyok. Szerelmes valék akkor is reménytelenül, szerelmes vagyok mostan is reménytelenül. Eljelleim folytonos kinkaczejjal telvék, fennhangon zokogok és könnyeim hullanak párnámra. Ah! instállok, ha el tudná a kisasszony gondolni keblem hánytorgásait s átvirasztott éjjeleim minden kinját!

A papkisasszony. Én, tiszteletes ur, el tudom gon-

dolni, mert magam is hasonló álmatlan éjszakákon szenvedek. Gondolataimnak nincsen nyugovásuk, elvonulok kised szobáskámba nappal és kedvemre kisirom magamat orozva kedvencez viragaim és olvasmányaim között. Egy fiatal leányka élete csupa könny és gyöttrődés csupán.

A tiszteletes ur. Ha már annyira megtíztele a kisasszony, hogy keble fájdalmait élémbe adta, azt is mondja el, instállok, ki légyen szivhőbérja, ki miatt annyi gyöngyszemek peregnek ékes szemeiből.

A papkisasszony. (Igen pirosan elfordítja arczát és nem szöll egy kukkot sem.)

A tiszteletes ur. (Már régen sejtí hogy ő volna a kiszemelt.) Ah! ha e pirulás nekem szöllna, kisasszony, mi boldog volnék én! Szölljon egy szót, drága kisasszony!

A papkisasszony. (Még jobban pirul s elkezd zokogni.)

A tiszteletes ur. Óh én szerencsés halandó! A kisasszony én miattam sirt volna és én a kisasszony miatt bänkódtam volna! Hiszen akkor mind a ketten ezerszer boldogok vagyunk. (Átkarolja a kisasszonyt és magához vonja.) Kedves Lenkám!

A papkisasszony. (Nem veszi le két kezét az arczáról; már nem sir, de nagyon drukkol.)

A tiszteletes ur. (Igyekszik, hogy megcsókolja a kisasszony arczát, ami végre sikerül is.)

A papkisasszony. (Felnyitja a szemét s nagyot sohajt.) Ah! álom-e ez vagy valóság?

A tiszteletes ur. Bármí, csak örökké tartana!

(Huzamos hallgatás. A pár egymáshoz simulva áll, egyik sem mer mozdulni. Végre:)

A papkisasszony. Csak azt az egyet sajnálom, András, hogy ezután már nem sirhatom ki magamat, pedig az olyan jól esett.

András. (Hirtelen.) Dehogy nem, ezután örömmünkben fogunk sirni...

(E gondolat mindkettőjüknek annyira tetszik, hogy egymás nyakába borulva esendesen zokognak. Tíz perc múlva az utcára kihallatszik:

„Zöld s fehér szín
Sirján kedvesemnek,
Fű s virág így
Ah! miért teremnek... stb.”

A nagynéni. (Leszalajt kötésén egy sort, minél fogva abba hagyja s ölébe tett kézzel kibámul a semmiségre, bizonyosan az utolsó kurucz hadnagyon jár az esze...)

Az óra pedig az almáriom mellett mintha gyorsabban ketyegne, mintha sietne el ebből a zokogó, érzékeny korszakból felénk, ahol több a nevetés) (Folyt. köv.)

A „Tompa”-szállodában

Gede István vendéglős kitünő minőségű „**Rizling**” bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kardarka**” sillert pedig 28 krajczárjával — utczán át kimérve árusít. — Elfogad bejáró étkezőket havi 30 koronáért. 17-26

Meghívó.

A rimaszombati konzerv-gyár r. t.
f. évi augusztus hó 19-én

d. u. 3 órakor a takarekpénztár tanácstermében
rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgy:

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság előterjesztése a vállalat konzervgyári ágának jövőjére nézve.

Rimaszombat, 1905. augusztus 1.

Az igazgatóság.

Szülők figyelmébe.

A főgimnáziummal szemben lévő **Tóth Béla-féle házban özv. Batta Mihályné** felfogad teljes ellátásra — vagy anélkül — 2-3 tanuló. 2-2

Vidéki szülők figyelmébe!

A szeptember hó elsejével megkezdődő iskolai évre **3-4 gimnáziumi növendéket** kedvező feltételek és szűlei felügyelet gyakorlása mellett — ellátással vagy anélkül — felfogad **Ratkovszky Vilma** Pokorágyi-utca 31. sz., a gimnázium közvetlen szomszédságában. 1-3

Utazó kerestetik.

Rimaszombat és vidéke részére esetleg **utazási pótlékkal** egy budapesti versenykepes pezsőgyár részere, ki ugyszintén az eladást bor, cogaiban palackokban is foreirozza. Ajánlatok: **J. U. 526.** alatt **Kaasenstein és Vogler hirdetési irodájához** Budapest, Dorottya-utca 9. intezendok.

Kiadó üzlethelyiség.

Rimaszombat legelőnebb forgalmu helyen: **Deák Ferenc-utca 24. szám** alatti ujonnan épült **Zsuffa-féle házban** egy bolthelyiség — mely igen czelszerű divatárú-üzletnek — berendezéssel együtt azonnal bérbe vehető. — Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonossal. 4-*

Finom házi nevelésben

és kitünő ellátásban részesülnek

a **dobsinai polgári leányiskolába**

járó növendékek havi 40 koronáért.

Német társalgási nyelv.

Zongora a házban.

Özv. Lang Gusztávné,

Dobsinán.

1-2

50 év óta főnálló

Nagyőrcei jóforgalmu **liszt-, fűszer- és vegyes üzletemet** bizományba adni hajlandó vagyok. Az illető biztosítékkal rendelkezzen és a tót nyelvet tudnia kell. Értekezhetni: **Feigel László** tulajdonosul Nagyőrce, Gömör megye

Leány és fiu

fehérműek mérték után megrendelhetők

Kirschner Zsigmond

divatárúházában

ROZSNYÓ (Gömör-megye).

Állandó raktár: vászon, chiffon, paplan, zsebkendő, stb. fehérműekben. 1-3

Hirdetmény.

A gömörvármegyei közkórháznál **iroda-szolgái** állásra pályázat hirdettetik.

Javadalmazás: készpénzben 480 korona évi fizetés 100 korona ruha és 100 korona lakbér, összesen 680 korona.

A szolgálatra vállalkozók a közkórház gondnok irodájában **folyó év és hó 30-áig** jelentkezhetnek.

A szolgálati belépés ideje **szeptember 1.**

Rimaszombat, 1905. augusztus hó 11. én.

Közkórházi igazgatóság.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Rózsa-utca 26. sz.** alatt lévő **Tomcsányi-féle** lakás, udvar, istálló, melléképületek **1905 évi november 1-től** kibérelhetők, esetleg ezen ingatlanok örök áron is megvehetők. — Megbízott: **Dr. Ráróssy Gyula** ügyvéd Rimaszombatban. 3-*

Figyelmeztetés.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy **„Eredeti Singer varrógépek”** kizárólag a mi rak-tárainkban **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 10. sz. alatt** (Éthey féle ház) az udvarban **STEINER KAROLY** megbizottunknál kaphatók.

A valódi és javított **Singer** megjelöléssel ajánlott és hirdetett varrógépek nem azonosak a mi „Eredeti Singer varrógépeink”-kel, hanem csak egyik régebbi rendszerünk utánzatai. Tisztelettel:

8-10 **Singer Co. varrógép részv.-társaság.**

Litografált

névjegyek, ○○○○

eljegyzési és lakodalmi értesítések

elkészítését

izléses kivitelben

elvállalja:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő.

Levélpapírok, irodapapírok

nagy választékban olcsón kaphatók.